

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/229/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414205230
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414205230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľa: AB 1 B.V., so sídlom Amsterdam, Strawinskylaan 933, 1077XX, Holandské kráľovstvo, registračné číslo: 56007043, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s. r. o., so sídlom Trenčín, Piaristická 707/25, IČO: 47 234 679, s adresou na doručovanie: D., F. XXXX/XXX, proti odporkyni: Q. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, v konaní o zaplatenie sumy 912,- eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 5C/11/2015-58 zo dňa 16. marca 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd I. žalobu zamietol, II. žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Zmluva, na podklade ktorej si žalobca uplatnil žalovanú pohľadávku, je spotrebiteľskou zmluvou s ohľadom na charakter subjektov, ktorý ju uzatvárali - ako veriteľ postupca konajúci pri jej uzatvorení a plnení v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, ktorej súčasťou je aj poskytovanie úverov nebankovým spôsobom a ako dlžník žalovaná - spotrebiteľ, keďže táto nekonala pri jej uzatváraní v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Konkrétne ide o spotrebiteľský úver podľa ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia ÚZ. Na takýto vzťah je preto potrebné aplikovať okrem ustanovení ZoSÚ aj ustanovenia OZ upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv (§ 52 a nasl. OZ) v znení účinnom v čase vzniku zmluvného vzťahu účastníkov. Zmluvná voľnosť pri spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu podľa akého predpisu boli uzavreté sa môže pohybovať len v medziach všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv obsiahnutej v § 52 a nasl. OZ v tom smere, že s poukazom na cit. ust. § 54 ods. 1 OZ sa nemôžu odchýliť od tohto zákona (OZ) v neprospech spotrebiteľa. Takéto zmluvy s poukazom na § 53 ods. 1 OZ nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa -neprijateľné podmienky (vyjmúc prípadov ak ide o predmet alebo cenu plnenia, alebo ak ide o ustanovenia, ktoré boli individuálne dojednané) a ktorých príkladný výpočet obsahuje ust. § 53 ods. 4 OZ).

Náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovuje ZoSÚ v § 9, ktorý v odseku 1 vyžaduje písomnú formu pri takejto zmluve, ktorej najmenej jedno vyhotovenie dostane každá zmluvná strana a v odseku 2 sú stanovené zákonom požadované náležitosti takejto zmluvy (okrem všeobecných náležitostí podľa

OZ). Nedostatok týchto náležitostí, konkrétne náležitostí uvedených v § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y), má v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) ZoSÚ ten následok, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Súd po oboznámení sa s obsahom ÚZ dospel k záveru, že žalobca pri uzatváraní ÚZ nedôsledne aplikoval práve vyššie citované ust. § 9 ods. 2 písm. f), j) a k) ZoSÚ, ktorá neobsahuje všetky náležitosti požadované uvedeným zákonom.

Pokiaľ ide o náležitosť špecifikovanú pod písm. f), z nej je v ÚZ uvedený pod č. 54 „lehota splatnosti“ 72 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci, čo má byť (aj keď nie v súlade s textáciou zákona) zrejme uvedenie termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, takýto termín tam výslovne uvedený nie je (uvedenie konkrétneho dátumu) a žalovaná si ho vlastne mala podľa tam uvádzaných údajov vypočítať. Absentuje výslovné uvedenie doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Pod písm. j) § 9 ods. 2 ZoSÚ vyžaduje o.i. uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet v ÚZ uvedenej RPMN, ktorá bola v ÚZ dokonca uvedená nie konkrétnym údajom ale len „intervalom“ v rozmedzí 34 do 35,6 %, čo zmluva neobsahuje (súd také niečo v zmluve nenašiel) a žalobca do vyhlásenia rozsudku nepoukázal na konkrétne ustanovenia ÚZ, kde by použité predpoklady pre výpočet RPMN boli jednoznačne uvedené. Z ÚZ musí byť spotrebiteľovi najneskôr už pri jej uzavretí zrejme presná výška RPMN. Takýto údaj daná zmluva neobsahuje a neobsahuje ako uvedenie všetkých predpokladov, ktoré boli použité na výpočet aj tak v zmluve nejednoznačne a neurčito uvedenej výšky RPMN.

Z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ vyplýva, že z ÚZ má byť o.i. zrejme ako výška každej splátky istiny poskytnutého úveru, tak aj výška každej splátky úrokov poskytnutého úveru a napokon aj výška splátky prípadných poplatkov poskytnutého úveru, ak sú nejaké poplatky dojednané. Túto náležitosť, pokiaľ ide o uvedenie, aká konkrétna je výška splátky samotnej istiny a koľko výška splátky dojednaných úrokov a koľko výška poplatkov, ÚZ podľa názoru súdu neobsahuje, keďže obsahuje len uvedenie výšky súhrnnej splátky, ktorá je u každej z celkového počtu 72 splátok uvedená vo výške 50,31 eur. Z takejto súhrnnej splátky nie je zrejme, koľko z každej jednotlivéj splátky predstavuje splátka na istinu úveru, koľko na zmluvné úroky a koľko na prípadné poplatky. Navyše súd poukazuje na to, že podľa ÚZ celková čiastka splatná spotrebiteľom bola v ÚZ uvedená vo výške 3.483,36 eur, pričom súčet dojednaných 72 mesačných splátok (50,31 eur x 72) predstavuje až 3.622,32 eur, čo je viac o 138,96,- eur, z čoho možno vyvodíť, že to navýšenie má zrejme predstavovať (aj) poisťné, zahrnuté do mesačnej splátky.

Pre uvedené nedostatky ÚZ je potrebné úver na jej podklade poskytnutý žalovanej postupcom považovať s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ za úver bez úrokov a bez poplatkov.

Nakoľko doposiaľ žalovaná titulom splátok predmetného úveru zaplatila, a to ešte postupcovi celkovo 1.962,09 eur, pričom výška jej záväzku z ÚZ v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti tohto úveru predstavovala len sumu 1.600,- eur, súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žalovanej, ktorej by inak ako plne úspešnému účastníkovi prináležalo s poukazom na § 142 ods. 1 O. s. p. právo na náhradu dôvodne vzniknutých trov, právo na ich náhradu nepriznal, pretože žalovaná si žiadne trovy neuplatnila a z obsahu spisu ani nevyplýva, že by žalovanej v súvislosti s týmto konaním vznikli nejaké náklady.

Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Odvolanie odôvodňuje podľa § 205 ods. 2 písm. d), f), a), b) O. s. p. Navrhovateľ má za to, že náležitosti spotrebiteľskej zmluvy sú v súlade so zákonom č. 129/2010 Z. z. V zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov v rozmedzí „od - do“, a to 31 % do 35,6 %. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje iba to, aby úverová zmluva obsahovala údaj o RPMN vypočítaný na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy (presné údaje nemá žalovaný v čase uzatvorenia úverovej zmluvy k dispozícii),

príčom nekonkretizuje, akým konkrétnym spôsobom má byť údaj o RPMN vyjadrený. Navrhovateľ bol nútený pristúpiť k vymedzeniu RPMN prostredníctvom jeho minimálnej a maximálnej výšky, keďže pravidlá pre výpočet RPMN ustanovené zákonom neberú ohľad na rôznorodosť produktového portfólia jednotlivých poskytovateľov úverov. V prípade hotovostných pôžičiek nie je navrhovateľovi pritom v čase podpisu presný dátum pripísania finančných prostriedkov na účet klienta, ktorý je podstatným údajom potrebným pre výpočet presnej výšky RPMN, známy. Uvedený postup za situácie, že nie je v čase uzatvorenia úverovej zmluvy z objektívnych dôvodov schopný klientovi poskytnúť presnú výšku RPMN, je v súlade s ustanoveniami Zákona o spotrebiteľských úveroch, ako aj v súlade s ust. § 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Navrhovateľ vypočítal RPMN v súlade s rovnicou uvedenou v zákone platnom v čase podpisu zmluvy. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá dňa 18.01.2011 a čerpanie, resp. poskytnutie finančných prostriedkov bolo dňa 20.01.2011. Na základe týchto skutočností by nesedela presne uvedená RPMN, ak by ju navrhovateľ uviedol v zmluve k 18.01.2011. Navrhovateľ mal za to, že si zákonnú povinnosť uvádzať RPMN ako obligatórnu náležitosť v spotrebiteľskej zmluve splnil. Doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom a jej termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru je uvedený na líčnej strane zmluvy v políčku 54. Tento údaj je v tomto prípade vyjadrený časovým údajom, ktorý je jednoducho odôvodniteľný. Žiadny platný právny predpis nevyžaduje presné časové vymedzenie dátumom. Navrhovateľ má za to, že zákonom stanovenú náležitosť zmluvy splnil, nakoľko údaj v zmluve spĺňa lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru aj termín konečnej splatnosti. Tento údaj si spotrebiteľ môže jednoducho matematickým výpočtom odvodiť od skutočností, ktoré vyplývajú z líčnej strany predmetnej zmluvy. Navrhovateľ má tiež za to, že splnil svoju zákonnú povinnosť uviesť počet, výšku a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účet jeho splatenia. Navrhovateľ sa stotožnil s prílohou zákona platného v čase uzatvorenia zmluvy, kde sa od odporcu vyžaduje splnenie v bode č. 2 opis hlavných vlastností spotrebiteľského úveru, kde je uvedené: splátky a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky poukazovať - spotrebiteľ musí zaplatiť (výška, počet a frekvencia splátok, ktoré zaplatí spotrebiteľ). Výška splátky je uvedená na líčnej strane zmluvy v políčku č. 44 uvedením „mesačná splátka 50,31 eur“. Počet splátok je uvedený na líčnej strane zmluvy v políčku č. 45 „72“. Frekvencia splátok je uvedená na líčnej strane zmluvy. Odporca mal tiež možnosť si od navrhovateľa vypýtať kedykoľvek výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, čo vyplýva z úverových podmienok Hlavy 5 § 2. Úverové zmluvné podmienky sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Na základe uvedených skutočností navrhovateľ pokladá všetky náležitosti za súladné so zákonom č. 129/2010. Žiada, aby odvolací súd zmenil predmetný rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie.

Odporkyňa sa k odvolaniu nevyjadřila.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O. s. p. potvrdil v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Rozsudok okresného súdu je vecne správny. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil správny právny záver. Krajský súd sa stotožňuje s rozsiahlym odôvodnením prvostupňového rozhodnutia a v zmysle ust. § 219 ods. 2 O. s. p. naň poukazuje, pričom nie je žiaduce, aby opakovane vecne správne závery okresného súdu.

Odvolacie námietky navrhovateľa sú podľa názoru odvolacieho súdu nedôvodné.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je názor, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a lepšiu dostupnosť právnych služieb a konečne možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednania pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy spotrebiteľských zmlúv je snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia

autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je úplne absolútna, ale je limitovaná v rámci spotrebiteľských vzťahov princípom ochrany tej osoby, ktorá predstavovala právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou jej prezentovaný skutkový stav.

Práve s ohľadom na uvedenú koncepciu spotrebiteľského práva bol prijatý aj zákon č. 129/2010 Z. z. a ustanovil osobitné náležitosti spotrebiteľskej úverovej zmluvy tak, aby za účelom odstránenia vyššie uvedenej faktickej nerovnováhy bol spotrebiteľ účinným spôsobom informovaný o podmienkach spotrebiteľského úveru a vedel lepšie ako pri nespotebiteľskej úverovej zmluve posúdiť všetky právne dôsledky vyplývajúce pre neho z uzatvorenej úverovej zmluvy. Niektoré ustanovené náležitosti, a to práve tie uvedené v § 11 zákonodarca v prospech ochrany spotrebiteľa preferoval až do takej miery, že ich neuvedenie v písomnej forme sankcionoval bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru ako sankciou pre dodávateľa, ktorý nerešpektuje zákon a tým spotrebiteľa vystavuje nerovnému postaveniu.

V súdnej veci nie je sporné, že účastníci konania uzatvorili zmluvu ako zmluvu spotrebiteľskú s poukazom na podmienky, za akých bola zmluva uzatvorená s poukazom na ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. V danom prípade ide o zmluvu formulárovú, individuálne nedojednanú a súd rozhodujúci spotrebiteľský právny vzťah má povinnosť prihliadať na neprijateľné podmienky z úradnej povinnosti (§ 153 ods. 3 O. s. p. v spojení s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). V danom prípade ide o úverovú zmluvu uzatvorenú v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Keďže zmluva bola uzatvorená medzi spotrebiteľom a dodávateľom, ide zároveň o spotrebiteľský úver v zmysle ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z.

V zmysle ust. § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“), zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa OZ musí obsahovať tieto náležitosti: dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (písm. f/), ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov (písm. j/), výšku počtu a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia (písm. k/).

V zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1.

Pre spotrebiteľský úver na rozdiel od úveru bežného zákon č. 129/2010 Z. z. v § 9 ods. 1, 2 predpisuje ďalšie formálne a obsahové náležitosti. Z hľadiska formálnych náležitostí ide o písomnú formu, ktorá sa pri bežnom úvere nevyžaduje. Obsahové náležitosti sú vymedzené v § 9 ods. 2 citovaného zákona.

Ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. vymedzuje prípady, kedy sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ide vlastne o špeciálnu právnu úpravu absolútnej neplatnosti právneho úkonu.

Výklad a aplikácia ust. § 11 citovaného zákona musí byť v súlade so zmyslom a účelom citovaného zákona. Tým, že zákonné dodržanie iba niektorých obsahových náležitostí zmluvy, ako aj písomnej formy postihuje neplatnosťou, robí z týchto náležitostí nevyhnutné podstatné obsahové náležitosti zmluvy. Predpísaná písomná forma musí byť zachovaná vo vzťahu k esenciálnym, teda podstatným obsahovým náležitostiam zo zmluvy vyplývajúcimi jednak z ust. § 497 Obchodného zákonníka a jednak vo vzťahu k

tým náležitostiam, ktoré sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona a zároveň aj v § 11 ods. 1 písm. a) citovaného zákona. Pokiaľ zmluva uzavretá medzi účastníkmi niektorú z náležitostí vymenovaných v ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neobsahuje, nie je zároveň vo vzťahu k tejto náležitosti zachovaná písomná forma a poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Neurčitosť niektorej z vyššie uvedených náležitostí má ten istý účinok, ako keby uvedenú náležitosť zmluva neobsahovala. Zmyslom a účelom úpravy spotrebiteľských úverov je dosiahnuť pravdivé informovanie spotrebiteľa o poskytnutom úvere, a to v čase poskytnutia zmluvy.

Úverová zmluva je konsenzuálnym kontraktom a už pri uzavretí zmluvy v deň jej uzavretia bez ohľadu na deň vyplatenia úveru musia byť dohodnuté jej podstatné obsahové náležitosti. Tvrdenie navrhovateľa, že RPMN nebolo možné určiť ku dňu uzatvorenia zmluvy, je nelogické a v rozpore so zákonným ustanovením § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z. z., keď výslovne v tomto ustanovení zákon uvádza, že ročná percentuálna miera nákladov musí byť vyčíslená na základe údajov splatných v čase uzatvorenia zmluvy. Bolo preto povinnosťou navrhovateľa v uzatvorenej zmluve jednoznačne a zrozumiteľne uviesť ročnú percentuálnu mieru nákladov, a to nielen konkrétnu výšku RPMN, ale aj údaje, na základe ktorých bola táto vyčíslená.

Pod písmenom f) je upravená náležitosť „doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru“, keď termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmluve absentuje. Účelom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby bol spotrebiteľ jasne a bez pochybností a ďalších výpočtov informovaný, kedy nastane konečná splatnosť úveru, teda dokedy bude splácať úver. Takýto údaj v zmluve uvedený nie je.

Pod písmenom k) je upravená náležitosť „výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia“. Táto náležitosť v predmetnej zmluve absentuje. Účelom tejto náležitosti je informovanie spotrebiteľa, aby vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu tiež umožňuje zorientovať sa v danej situácii, pretože potom nie je dostatočne určité, akú časť istiny zaplatil, ako bude s jeho platbou naložené a akú časť úveru platí na úroky a ďalšie poplatky, teda odplatu navrhovateľa. Uvedené údaje zmluva uzatvorená medzi účastníkmi neobsahuje.

Uvedená zmluva daným kritériám nezodpovedá a odvolací súd v zhode s prvostupňovým súdom konštatuje, že pre nedostatok uvedených podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, ktorý taktiež vykazuje vecnú správnosť.

Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Odporkyňa bola v odvolacom konaní úspešná, trovy konania si však neuplatnila a z obsahu spisu jej vznik trov odvolacieho konania nevyplýva, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.